

HAFTANIN ÖNE ÇIKAN TÜRKİYE HABERLERİ

Bakan Dönmez, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda Bakanlığının 2022 yılı bütçesinin sunumunda, enerji ve madencilik politikalarını bütüncül, öngörülebilir, sürdürülebilir ve yeşil kalkınma öncelikli stratejiyle ele aldıklarını ifade etti. Eylül sonu itibarıyla elektrik enerjisi kurulu gücünün 98 bin 789 megavata ulaştığını belirten Dönmez, son 20 yıllık tüketim verilerine göre elektrik tüketiminde yıllık ortalama yüzde 5 artış olduğunu sözlerine ekledi. Dönmez, 2000'li yıllarda 130 milyar kilovatsaat seviyelerinde olan elektrik tüketiminin, geçen yıl 306,1 milyar kilovatsaate ulaştığına vurgu yaparak "2021 yılı tüketimimizin de geçen yıla göre yaklaşık yüzde 8 artış göstermesini öngörüyoruz. Bu tüketim artışı hayata geçirilen yatırımlar ve zamanında alınan tedbirlerle sorunsuz şekilde karşılanmış olup, bu alanda arz güvenliğimiz tahkim edilmiştir. Yılın 9 ayında üretilen elektriğin yaklaşık yüzde 37'si yenilenebilir enerji kaynaklarından, yüzde 31'i kömürden, yüzde 32'si doğal gazdan, geri kalanı ise diğer kaynaklardan sağlandı. Yerli ve yenilenebilir kaynakların payı yüzde 52 olarak gerçekleşti." açıklamasında bulundu. Bu kapsamda rüzgar enerjisi kurulu gücünün 10 bin 167 megavata ulaştığını belirten Dönmez, sözlerini şöyle sürdürdü: "Güneş enerjisi kurulu gücü ise 7 bin 534 megavat seviyesine gelmiştir. Türkiye hidroelektrikte 31 bin 447 megavat kurulu güçle dünyada ilk on ülke arasında olup, 2020'de Çin'den sonra en yüksek hidroelektrik kapasitesini devreye alan ülke olduk. Jeotermal enerjide toplam küresel kurulu gücün yüzde 11,5'ine sahip olan ülkemiz dünyada dördüncü, Avrupa'da ise ilk sıradadır. Rüzgar enerjisinde Avrupa'da yedinci, dünyada on üçüncü, güneş enerjisinde ise Avrupa'da sekizinci, dünyada on altıncı sırada yer alıyoruz. Sadece 2020 yılında devreye aldığımız yenilenebilir enerji kurulu gücü, 24 Avrupa ülkesinin toplam yenilenebilir enerji kurulu gücünden fazladır."

2000'li yıllarda sadece 5 şehirde doğal gaz kullanıldığını hatırlatan Dönmez, "Bugün 81 ilimizin tümüne ve 604 ilçe ve beldemiz ile 171 OSB'ye doğal gaz ulaştırılmış durumdadır. 2000'li yıllardaki 1,3 milyon olan doğal gaz abone sayısı 17,9 milyona çıkmış olup ülkemiz nüfusunun yüzde 82'sine doğal gaz kullanım imkanı sunularak doğal gazdan aktif olarak faydalanan nüfus 56 milyona çıkarılmıştır. Her bir vatandaşımızın doğal gaz konforunu yaşaması adına mümkün olan bütün yerleşim yerlerine doğal gaz ulaştırmayı hedefliyoruz. 2021-2026 döneminde 367 yerleşim yerine daha doğal gaz arzı sağlanacağını müjdesini de vermek isterim." ifadelerini kullandı. Yıllık doğal gaz tüketiminin bu yıl geçen yıla göre yüzde 22 artışla 60 milyar metreküp seviyelerine yakın olmasını beklediklerini belirten Dönmez, bu tüketim artışına rağmen doğal gazda arz güvenliğinin sağlandığını kaydetti.

Türkiye'yi nükleer güç santraline sahip ülkeler arasına katmak için çalışmalara devam ettiklerini anlatan Dönmez, tamamlandığında Türkiye'nin yıllık elektrik talebinin yüzde

10'unu tek başına karşılayabilecek Akkuyu Nükleer Güç Santralini (NGS) ilk ünitesini 2023'te, diğer üniteleri de birer yıl arayla 2026 yılına kadar devreye alacaklarını kaydetti. Akkuyu NGS ile yıllık 35 milyon ton karbondioksit salımının engellenmiş olacağını ifade eden Dönmez, Akkuyu NGS projesi dışında iki NGS daha kurulmasına yönelik çalışmalara da devam ettiklerini vurguladı.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, sayılarını ve kapasitelerini artırdıkları doğal gaz ve LNG giriş noktalarıyla tek kaynağa bağımlılık oranını düşürdüklerini belirterek, "Bu kış herhangi bir arz sorunu yaşanmasını beklemiyoruz." dedi.

Türkiye'yi enerji teknolojilerinde merkez ülke haline getirdiklerini ve yenilenebilir enerjide yerli teknoloji gibi şartlarla yatırımcıları Ar-Ge ve inovasyona yönlendirdiklerini ifade eden Dönmez, "Yeni YEKA projeleri kapsamında 2 bin megavat RES ve 2 bin 500 megavat GES olmak üzere toplam 4 bin 500 megavat kapasiteye sahip YEKA yarışmaları gerçekleştirilecektir." diye konuştu.

Elektrikli araçlardan kaynaklı talebin karşılanması ve şarj hizmetinin aksamaması için Bakanlığın görev ve yetki alanına giren konulardaki çalışmaları özenle yürüttüklerini vurgulayan Dönmez, "Enerji politikalarının etki analizlerinin yapılması amacıyla çeşitli modelleme araçlarıyla 50 yıllık uzun dönemli enerji senaryo çalışmaları yapılmaktadır. Temiz enerji kaynağı olan hidrojenin enerji sistemimiz içinde yer almasına yönelik çalışmalara başladık." dedi.

Enerji ve madencilik yatırımlarında bürokrasinin azaltılarak süreçlerin kısaltılması, enerji piyasalarının etkinliğinin ve kapsamının artırılması, piyasalarda şeffaflık ve finansal öngörülebilirliğin geliştirilmesi gibi hedefler doğrultusunda birçok gelişme kaydedildiğini aktaran Dönmez, "Enerji sektöründe cari fiyatlarla 100 milyar doların üzerinde yatırım gerçekleştirilmiş, 2002'de elektrik enerjisi üretiminde yüzde 40 olan özel sektörün payı yüzde 81'e gelmiştir. 2021'in 9 ayında fiziksel elektrik ticaretinin yüzde 42,1'i Enerji Piyasaları İşletme AŞ bünyesindeki spot piyasalarda gerçekleşmiştir. Bu dönemdeki spot piyasaların ticaret hacmi 65,42 milyar liraya ulaşmıştır." dedi.

Fatih Dönmez, Kovid-19 salgınının ardından gelen ekonomik toparlanmayla güçlü talep artışı oluştuğunu, buna karşılık üretimde yaşanan aksaklıklar, navlun maliyeti başta olmak üzere tedarik ayağındaki sıkıntılar, yeşil enerji dönüşümü kapsamında hidrokarbona yönelik yatırımların azalması, mevcut yenilenebilir enerji kapasitesinin talebi karşılayamaması gibi nedenlerle dünya genelinde petrol, doğal gaz, kömür, elektrik, gibi enerji emtia fiyatlarında önemli artışlar yaşandığına vurgu yaptı. Avrupa genelinde enerji emtia fiyatlarının eşi görülmemiş şekilde yüksek seviyelere ulaştığını vurgulayan Dönmez, bu dramatik artışlar neticesinde Avrupa enerji piyasalarında sorunlar yaşanmaya başladığını söyledi. Bu enerji krizinin sadece enerji değil, finansal piyasaları ve ülkelerin enerji politikalarını da etkilemesinin öngörüldüğünü aktaran Dönmez, küresel enerji hammadde fiyatlarında yaşanan şok artışlara karşı vatandaşları korumak amacıyla, maliyetin yaklaşık yarısının devlet tarafından üstlenildiğini belirtti. Bir diğer önemli hususun akaryakıt fiyatları olduğunu dile getiren Dönmez, "Küresel piyasalardaki fiyat artışlarının doğrudan vatandaşlarımıza yansımaları önlemek adına, devletimizin 2021'de 50-60 milyar lira aralığında bir vergi alacağından vazgeçmesi

öngörülüyor. Bu sayede, 2021 yıl başından itibaren ham petrol fiyatları Türk lirası bazında yaklaşık yüzde 117 yükselirken, vatandaşlarımıza sunulan akaryakıt fiyatlarında ortalama yüzde 17 arttı." İfadelerini kullandı.

Dönmez, enerji fiyatlarında ve talebinde yaşanan artışa karşın gerçekleştirdikleri altyapının güçlendirilmesi çalışmalarıyla değişen şartlara karşı ülke olarak güçlü bir konumda olduklarını belirtti. Bu kapsamda uluslararası boru hatlarının, yeraltı doğal gaz depolama, sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ve Yüzer LNG Depolama ve Gazlaştırma Ünitesi (FSRU) tesisleri gibi sistemi ciddi oranda besleyen kaynaklara sahip olduklarını ifade eden Dönmez, şöyle devam etti: "Yeraltı doğal gaz depolarımızın dörtte üçü dolu olup, kış aylarına bu depolar tam dolu olarak gireceğiz. Uzun dönemli anlaşmalar ile temin ettiğimiz doğal gazla birlikte kış aylarında artacak talebin karşılanması adına ek kaynak görüşmeleri de yürütülmekte olup, bu kapsamda Azerbaycan ile 3 yıl boyunca toplam 11 milyar metreküplük tedarik antlaşması imzalanmıştır. Arz güvenliğimiz adına gerekli aksiyonları proaktif şekilde alarak sayılarını ve kapasitelerini artırdığımız doğal gaz ve LNG giriş noktalarımız ile tek kaynağa bağımlılık oranımız düşürülmüş olup, bu kış herhangi bir arz sorunu yaşanmasını beklemiyoruz."

Dönmez, Paris Anlaşması'nın Mecliste onaylanması doğrultusunda halihazırda uygulamakta oldukları karbonsuz enerji kaynaklarının portföy içindeki payının artırılması politikalarına devam edecekleri bilgisini paylaştı.

Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı'na göre 2017-2020 arasında enerji verimliliği kapsamında yapılan toplam 4 milyar 783 milyon dolar yatırımla yıllık 3,2 milyon ton eşdeğer petrol enerji tasarrufu sağlandığını kaydeden Dönmez, "Sanayi sektöründeki verimlilik artırıcı projelerin desteklenmesi tüm hızıyla devam etmektedir. 2021 eylül sonu itibarıyla toplam 339 projeye 46,4 milyon lira destek verildi. Bu projeler sayesinde yıllık 135 milyon lira karşılığı olan enerji tasarrufu sağlandı." dedi.

Maden Tetkik ve Arama (MTA) Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen çalışmalarla son 19 yılda yaklaşık 11,2 milyar ton kömür, 24 bin ton uranyum, 7 bin 724 ton toryum, 263 milyon ton mermer, 20,7 milyar ton sodyum sülfat ve 243 bin ton nadir toprak elementi rezervi keşfedildiğini belirten Dönmez, toplam metal altın rezervinin ise 1890 tona ulaştığını bildirdi.

Bakan Dönmez, Turkuvas Medya tarafından düzenlenen "Türkiye 2023 Zirvesi ve A Para Sohbetleri" programına video konferans yöntemiyle katıldı. Salgın şartlarının toplum üzerindeki ekonomik etkilerini hafifletebilmek için destekler verildiğini vurgulayan Dönmez, "Cumhurbaşkanımızın da açılış konuşmasında belirttiği gibi bu yılı belki çift haneli büyümeyle kapatacağız. Elektrikte tüketim artışı yaklaşık yüzde 8-9, doğal gazda yüzde 20-22 bandında. Bu yıl 10 milyar metreküp daha fazla doğal gaz tüketilecek. Teknik altyapımız hamdolsun oldukça güçlü. Ülkeye giriş kapasiteleri ve giriş kapılarının artırılması sayesinde ciddi bir kapasiteye ulaştık." diye konuştu.

Karbon piyasasıyla ilgili şu anda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı arasında görüşmelerin devam ettiğini belirten Dönmez, "Modele ilişkin bir mutabakat sağlanmış oldu." dedi.

Bakan Dönmez, Bursa'da bir otelde Mimar ve Mühendisler Grubu ile istişare toplantısında, yerli ve milli enerji temelinde attıkları adımların yaşanan enerji krizinde ne denli doğru hamleler olduğunu gördüklerini söyledi.

"Milli Enerji ve Maden Politikası" çerçevesinde enerji alanında "milli bağımsızlık" hedefine ulaşmayı amaçladıklarını belirten Dönmez, "Bu politikalar, bizim millileşme ve yerleşme konularında rehberimiz olmuştur. Enerjide kendi kendine yeten ülke olma vizyonu ile çalışmalarımızı planlıyor ve yürütüyoruz." dedi.

Bakan Dönmez, 20 yıl önce hidroelektrik ağırlıklı bir yenilenebilir enerji portföyü varken bugün rüzgar, güneş, biyokütle ve jeotermal kaynakların da ağırlığını artırmasıyla daha dengeli bir portföye ulaşıldığını söyledi.